

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رسالہ توضیح المسائل

مطابق بافتاویٰ جدید مرجع عالیقدر

حضرت آیۃ اللہ العظمیٰ

آقامی حاج شیخ مجتبیٰ تهرانی

(دست برکاتہ)

۱۳۸۶ = رمضان المبارک ۱۴۲۸

سرشناسه: تهرانی، مجتبی، ۱۳۰۵.
عنوان و نام پدیدآور: رساله توضیح المسائل / مجتبی تهرانی.
مشخصات نشر: تهران پیام آزادی، ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری: ۵۳۲ ص: نمونه.
شابک: ISBN 978 - 964 - 302 - 776 - 6

وضعیت فهرست نویسی: فیا.
موضوع: فقه جعفری -- رساله عملیه.
رده بندی کنگره: ۵ و ۸۶ ت ۹ / ۱۸۳ BP
رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۳۴۲۲
شماره کتابشناسی ملی ایران: ۱۰۹۸۹۱۵

انتشارات پیام آزادی

رساله توضیح المسائل

مؤلف: حضرت آیت الله العظمی حاج شیخ مجتبی تهرانی
ناشر: انتشارات پیام آزادی
چاپ اول: ۱۳۸۶
تیراژ: ۲۰۰۰ جلد
چاپخانه: پیام حق

انتشارات پیام آزادی: خیابان جمهوری اسلامی - بین بهارستان و استقلال

- کوچه شهید مظفری پلاک ۱۱ - کدپستی ۱۱۴۶۸۱۳۴۱۵

تلفن: ۳۳۹۰۵۵۱۵ - ۳۲۹۳۶۲۹۴ - نمابر: ۳۳۹۳۵۷۶۱

WWW.Payambooks.ir

Email: Zamaniz44@yahoo.com

فهرست

۴۷	دعاهایی که موقع وضو گرفتن مستحب است	۷	مقدمه ناشر:
۴۸	شرایط وضو	۹	احکام تقلید
۵۳	احکام وضو	۱۳	احکام طهارت
۵۵	چیزهایی که باید برای آن‌ها وضو گرفت	۱۳	آب مطلق و مضاف
۵۷	چیزهایی که وضو را باطل می‌کند	۱۳	۱- آب کر
۵۷	احکام وضوی جبیره	۱۴	۲- آب قلیل
۶۰	غسل‌های واجب	۱۵	۳- آب جاری
۶۰	احکام جنابت	۱۶	۴- آب باران
۶۱	چیزهایی که بر جنب حرام است	۱۷	۵- آب چاه
۶۲	چیزهایی که بر جنب مکروه است	۱۷	احکام آبها
۶۲	غسل جنابت	۱۸	احکام تَخْلِي (بول و غائط کردن)
۶۳	غسل ترتیبی	۲۰	استبرا
۶۴	غسل اترتاسی	۲۱	مستحبات و مکروهات تَخْلِي
۶۴	احکام غسل کردن	۲۲	نجاسات
۶۶	استحاضه	۲۲	۱- و ۲- بول و غائط
۶۷	احکام استحاضه	۲۲	۳- منی
۷۳	حیض	۲۳	۴- مردار
۷۵	احکام حیض	۲۳	۵- خون
۷۸	اقسام زن‌های حائض	۲۵	۶- و ۷- سگ و خوک
۷۹	۱- صاحب عادت وقتیّه و عددیه	۲۵	۸- کافر
۸۲	۲- صاحب عادت وقتیّه	۲۵	۹- شراب
۸۳	۳- صاحب عادت عددیه	۲۶	۱۰- ققاع
۸۴	۴- مضطربه	۲۶	عرق جنب از حرام
۸۵	۵- مبتدئه	۲۷	۱۱- عرق شتر نجاست‌خوار
۸۶	۶- ناسیه	۲۷	راه ثابت شدن نجاست
۸۶	مسائل متفرقه حیض	۲۸	راه نجس شدن چیزهای پاک
۸۸	نفاس	۲۹	احکام نجاسات
۹۰	غسل مس میت	۳۱	مُطَهَّرَات
۹۱	احکام محتضر	۳۱	۱- آب
۹۲	احکام بعد از مرگ	۳۶	۲- زمین
۹۳	احکام غسل و کفن و نماز و دفن میت	۳۷	۳- آفتاب
۹۴	احکام غسل میت	۳۸	۴- اِسْتِحَالَه
۹۶	احکام کفن میت	۳۹	- کم شدن دو سوم آب انگور
۹۸	احکام حنوط	۴۰	۵- انتقال
۹۹	۱- احکام نماز میت	۴۰	۶- اسلام
۱۰۰	دستور نماز میت	۴۱	۷- تبعیت
۱۰۱	مستحبات نماز میت	۴۱	۸- بر طرف شدن عین نجاست
۱۰۲	احکام دفن	۴۲	۹- استبرای حیوان نجاست‌خوار
۱۰۴	مستحبات دفن	۴۲	۱۰- غایب شدن مسلمان
۱۰۷	نماز وحشت	۴۳	احکام ظرفها
۱۰۸	نیش قبر	۴۴	وضو
۱۰۹	غسل‌های مستحب	۴۷	وضوی اترتاسی

۱۵۳..... ترجمه اذان و اقامه	۱۱۱..... تیمم
۱۵۶..... واجبات نماز	۱۱۱..... اول از موارد تیمم
۱۵۶..... نیت	۱۱۳..... دوم از موارد تیمم
۱۵۷..... تکبیرة الاحرام	۱۱۴..... سوم از موارد تیمم
۱۵۸..... قیام (ایستادن)	۱۱۴..... چهارم از موارد تیمم
۱۶۱..... قرائت	۱۱۵..... پنجم از موارد تیمم
۱۶۷..... رکوع	۱۱۵..... ششم از موارد تیمم
۱۷۰..... سجود	۱۱۵..... هفتم از موارد تیمم
۱۷۴..... چیزهایی که سجده بر آنها صحیح است	۱۱۶..... چیزهایی که تیمم به آنها صحیح است
۱۷۶..... مستحبات و مکروهات سجده	۱۱۸..... دستور تیمم
۱۷۷..... سجده واجب قرآن	۱۱۸..... احکام تیمم
۱۷۸..... تشهد	۱۲۱..... احکام نماز
۱۷۹..... سلام نماز	۱۲۲..... نمازهای واجب
۱۷۹..... ترتیب	۱۲۳..... نمازهای واجب یومیه
۱۸۰..... موالات	۱۲۳..... وقت نماز ظهر و عصر
۱۸۰..... قنوت	۱۲۴..... وقت نماز مغرب و عشا
۱۸۱..... ترجمه اذکار نماز	۱۲۵..... وقت نماز صبح
۱۸۱..... ۱- ترجمه سوره حمد	۱۲۶..... احکام وقت نماز
۱۸۲..... ۲- ترجمه سوره قل هو الله احد	۱۲۸..... نمازهایی که باید به ترتیب خوانده شود
۱۸۲..... ۳- ترجمه ذکر رکوع و سجود	۱۲۹..... نمازهای مستحب
۱۸۲..... ذکرهایی که بعد از آنها مستحب است	۱۳۰..... وقت نافله‌های یومیه
۱۸۲..... ۴- ترجمه قنوت	۱۳۱..... نماز غفیله
۱۸۳..... ۵- ترجمه تسبیحات اربعه	۱۳۲..... احکام قبله
۱۸۳..... ۶- ترجمه تشهد و سلام	۱۳۳..... پوشانیدن بدن در نماز
۱۸۴..... تعقیب نماز	۱۳۵..... لباس نمازگزار
۱۸۴..... صلوات بر پیغمبر	۱۳۵..... شرط اول
۱۸۴..... مبطلات نماز	۱۳۸..... شرط دوم
۱۸۹..... چیزهایی که در نماز مکروه است	۱۳۹..... شرط سوم
۱۸۹..... مواردی که می‌شود نماز واجب را شکست	۱۳۹..... شرط چهارم
۱۹۰..... شکایات	۱۴۰..... شرط پنجم
۱۹۰..... شک‌های مبطل	مواردی که لازم نیست بدن و لباس نمازگزار پاک باشد
۱۹۱..... شک‌هایی که نباید به آنها اعتنا کرد	۱۴۲..... چیزهایی که در لباس نمازگزار مستحب است
۱۹۱..... ۱- شک در چیزی که محل آن گذشته است	۱۴۵..... چیزهایی که در لباس نمازگزار مکروه است
۱۹۳..... ۲- شک بعد از سلام	۱۴۵..... مکان نمازگزار
۱۹۳..... ۳- شک بعد از وقت	۱۴۵..... شرط اول آن که مباح باشد
۱۹۴..... ۴- کثیر الشک (کسی که زیاد شک می‌کند)	۱۴۷..... شرط دوم
۱۹۵..... ۵- شک امام و مأموم	۱۴۸..... شرط سوم
۱۹۵..... ۶- شک در نماز مستحبی	۱۴۸..... شرط چهارم
۱۹۶..... شک‌های صحیح	۱۴۸..... شرط پنجم
۲۰۰..... نماز احتیاط	۱۴۹..... جاهایی که نماز خواندن در آنها مستحب است
۲۰۳..... سجده سهو	۱۵۰..... جاهایی که نماز خواندن در آنها مکروه است
۲۰۴..... دستور سجده سهو	۱۵۰..... احکام مسجد
۲۰۴..... قضای سجده و تشهد فراموش شده	۱۵۲..... اذان و اقامه
۲۰۶..... کم و زیاد کردن اجزا و شرایط نماز	

۲۸۵.....	شرایط اعتکاف	۲۰۷.....	نماز مسافر
۲۸۹.....	اموری که بر معتکف حرام است	۲۲۲.....	نماز قضا
۲۹۲.....	احکام خمس	۲۲۴.....	نماز قضای پدر که بر پسر بزرگتر واجب است
۲۹۲.....	۱- منفعت کسب	۲۲۵.....	نماز جماعت
۲۹۹.....	۲- معدن	۲۳۲.....	شرایط امام جماعت
۳۰۰.....	۳- گنج	۲۳۲.....	احکام جماعت
۳۰۱.....	۴- مال حلال مخلوط به حرام	۲۳۵.....	چیزهایی که در نماز جماعت مستحب است
۳۰۵.....	۵- جواهری که به واسطه قزو رفتن در دریا به دست می آید	۲۳۶.....	چیزهایی که در نماز جماعت مکروه است
۳۰۲.....	۶- غنیمت	۲۳۷.....	نماز جمعه
۳۰۳.....	۷- زمینی که کافر ذمی از مسلمان بخرد	۲۳۷.....	شرایط نماز جمعه
۳۰۳.....	مصرف خمس	۲۳۹.....	وقت نماز جمعه
۳۰۴.....	احکام زکاة	۲۴۰.....	کیفیت نماز جمعه
۳۰۷.....	شرایط واجب شدن زکاة	۲۴۳.....	احکام نماز جمعه
۳۰۷.....	زکات گندم و جو و خرما و کشمش	۲۴۸.....	نماز آیات
۳۰۸.....	نصاب طلا	۲۵۰.....	دستور نماز آیات
۳۱۳.....	نصاب نقره	۲۵۲.....	نماز عید فطر و قربان
۳۱۳.....	زکات شتر و گاو و گوسفند	۲۵۴.....	اجیر گرفتن برای نماز
۳۱۵.....	نصاب شتر	۲۵۶.....	احکام روزه
۳۱۵.....	نصاب گاو	۲۵۶.....	نیت
۳۱۶.....	نصاب گوسفند	۲۵۹.....	چیزهایی که روزه را باطل می کند
۳۱۷.....	مصرف زکات	۲۵۹.....	۱- خوردن و آشامیدن
۳۱۸.....	شرایط کسانی که مستحق زکاتند	۲۶۱.....	۲- جماع
۳۲۱.....	نیت زکات	۲۶۱.....	۳- استمناء
۳۲۳.....	مسائل متفرقه زکات	۲۶۲.....	۴- دروغ بستن بخدا و پیغمبر
۳۲۳.....	زکات فطره	۲۶۳.....	۵- رساندن غبار غلیظ به خلق
۳۲۷.....	مصرف زکات فطره	۲۶۴.....	۶- فرو بردن سر در آب
۳۳۰.....	مسائل متفرقه زکات فطره	۲۶۴.....	۷- باقی ماندن بر جنابت و حیض و نفاس تا اذان صبح
۳۳۱.....	احکام حج	۲۶۵.....	۸- اماله کردن
۳۳۲.....	احکام خرید و فروش	۲۶۸.....	۹- قی کردن
۳۳۶.....	چیزهایی که در خرید و فروش مستحب است	۲۶۸.....	احکام چیزهایی که روزه را باطل می کند
۳۳۶.....	معاملات مکروه	۲۶۹.....	آنچه برای روزه دار مکروه است
۳۳۷.....	معاملات باطل	۲۷۰.....	جاهایی که قضا و کفار واجب است
۳۴۱.....	شرایط فروشنده و خریدار	۲۷۱.....	کفارة روزه
۳۴۳.....	شرایط جنس و عوض آن	۲۷۴.....	جاهایی که فقط قضای روزه واجب است
۳۴۴.....	صیغه خرید و فروش	۲۷۵.....	احکام روزه قضا
۳۴۴.....	خرید و فروش میوه ها	۲۷۸.....	احکام روزه مسافر
۳۴۵.....	نقد و نسیه	۲۷۹.....	کسانی که روزه بر آنها واجب نیست
۳۴۶.....	معامله سلف	۲۸۰.....	راه ثابت شدن اول ماه
۳۴۷.....	شرایط معامله سلف	۲۸۲.....	روزه های حرام و مکروه
۳۴۷.....	احکام معامله سلف	۲۸۳.....	روزه های مستحب
۳۴۸.....	فروش طلا و نقره، به طلا و نقره	مواردی که مستحب است انسان از کارهایی که روزه را باطل می کند خودداری نماید	
۳۴۹.....	مواردی که انسان می تواند معامله را به هم بزند	۲۸۲.....	اعتکاف
۳۵۳.....	مسائل متفرقه	۲۸۵.....	

۲۲۸.....	طلاق مبارات.....	۳۵۴.....	احکام شرکت.....
۴۲۹.....	احکام متفرقه طلاق.....	۳۵۷.....	احکام مضاربه.....
۴۳۱.....	احکام غصب.....	۳۵۷.....	در مضاربه چند چیز معتبر است.....
۴۳۴.....	احکام مالی که انسان آن را پیدا می‌کند.....	۳۶۴.....	احکام صلح.....
۴۳۷.....	احکام سر بریدن و شکار کردن حیوانات.....	۳۶۷.....	احکام اجاره.....
۴۳۸.....	دستور سر بریدن حیوانات.....	۳۶۹.....	شرایط مالی که آن را اجاره می‌دهند.....
۴۳۹.....	شرایط سر بریدن حیوان.....		شرایط استفاده‌ای که مال را برای آن اجاره می‌دهند.....
۴۴۰.....	دستور کشتن شتر.....	۳۶۹.....	مسائل متفرقه اجاره.....
.....	جیزه‌هایی که موقع سر بریدن حیوانات مستحب است.....	۳۷۰.....	احکام جعاله.....
۴۴۰.....	جیزه‌هایی که در کشتن حیوانات مکروه است.....	۳۷۵.....	احکام مزارعه.....
۴۴۱.....	احکام شکار کردن با اسلحه.....	۳۷۷.....	احکام مسابقات.....
۴۴۱.....	شکار کردن با سگ شکاری.....	۳۸۰.....	کسانی که نمی‌توانند در مال خود تصرف کنند.....
۴۴۳.....	صيد ماهی.....	۳۸۲.....	احکام وکالت.....
۴۴۵.....	صيد ملخ.....	۳۸۳.....	احکام قرض.....
۴۴۶.....	احکام خورده‌نیاها و آشامیدنیها.....	۳۸۶.....	احکام حواله دادن.....
۴۴۷.....	جیزه‌هایی که موقع غذا خوردن مستحب است.....	۳۸۹.....	احکام رهن.....
۴۴۹.....	جیزه‌هایی که در غذا خوردن مکروه است.....	۳۹۱.....	احکام ضامن شدن.....
۴۵۰.....	مستحبات آب آشامیدن.....	۳۹۳.....	احکام کفالت.....
۴۵۰.....	مکروهات آب آشامیدن.....	۳۹۵.....	احکام ودیعه (امانت).....
۴۵۱.....	احکام نذر و عهد.....	۳۹۶.....	احکام عاریه.....
۴۵۵.....	احکام قسم خوردن.....	۳۹۹.....	احکام نکاح یا ازدواج.....
۴۵۷.....	احکام وقف.....	۴۰۲.....	احکام عقد.....
۴۶۰.....	احکام وصیت.....	۴۰۲.....	دستور خواندن عقد دائم.....
۴۶۷.....	احکام ارث.....	۴۰۳.....	دستور خواندن عقد غیر دائم.....
۴۶۷.....	ارث دسته اول.....	۴۰۳.....	شرایط عقد.....
۴۶۹.....	ارث دسته دوم.....		عیب‌هایی که به واسطه آنها می‌شود عقد را به هم زد.....
۴۷۲.....	ارث دسته سوم.....	۴۰۵.....	عددهای از زن‌ها که ازدواج با آنان حرام است.....
۴۷۴.....	ارث زن و شوهر.....	۴۰۶.....	احکام عقد دائم.....
۴۷۶.....	مسائل متفرقه ارث.....	۴۱۰.....	متععه یا صیغه.....
۴۷۸.....	ملحقات توضیح المسائل.....	۴۱۱.....	احکام نگاه کردن.....
۴۷۸.....	کتاب امر به معروف و نهی از منکر.....	۴۱۲.....	مسائل متفرقه زناشویی.....
۴۷۸.....	شرایط امر به معروف و نهی از منکر.....	۴۱۳.....	احکام شیر دادن.....
۴۸۰.....	مراتب امر به معروف و نهی از منکر.....	۴۱۶.....	شرایط شیر دادنی که علت محرم شدن است.....
۴۸۳.....	مسائل دفاع.....	۴۱۸.....	آداب شیر دادن.....
۴۸۵.....	مسائل متفرقه.....	۴۲۰.....	مسائل متفرقه شیر دادن.....
۴۸۵.....	سفته.....	۴۲۱.....	احکام طلاق.....
۴۸۶.....	سرقطی.....	۴۲۳.....	عِدَّة طلاق.....
۴۸۷.....	معاملات بانکی.....	۴۲۴.....	عِدَّة زنی که شوهرش مرده.....
۴۸۹.....	بیمه.....	۴۲۶.....	طلاق بان و طلاق رجعی.....
۴۹۰.....	احکام رادیو و تلویزیون.....	۴۲۶.....	احکام رجوع کردن.....
۴۹۳.....	واژه‌ها و اصطلاحات فقهی.....	۴۲۷.....	طلاق خلع.....
		۴۲۸.....	

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه ناشر:

وَأَمَّا الْحَوَادِثُ الْوَاقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رُوَادِ أَخَادِيثِنَا فَإِنَّهُمْ حُجَّتِي عَلَيْكُمْ وَأَنَا حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ

خداوند سبحان را سپاس می‌گذاریم که در پی سال‌ها انتظار توفیق انتشار رساله توضیح المسائل مرجع عالیقدر حضرت آیه‌الله العظمی آقای حاج شیخ مجتبی تهرانی دام ظلّه العالی را به ما عنایت فرمود.

آن عبد صالح خداوند در خودسازی و تهذیب نفس، مصداق بارز «صائناً لنفسه»، در حفاظت و صیانت از کتاب وحی و شریعت نبوی حضرت ختمی مرتبت محمد بن عبدالله ﷺ و ترویج احکام مقدس الهی، تعلیم و تربیت معنوی نفوس، مصداق روشن «حافظاً لدينة» در زهد، ورع و ترک هوای نفس مظهر «مخالفاً علی هوا» و در عبودیت و سیر سلوک الی الله و ارتباط با موالی خود به ویژه حضرت بقیة الله الأعظم امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف نشانه آشکار «مطیعاً لامر مولاه»، در حدیث شریف امام یازدهم حضرت امام حسن عسکری علیه السلام است.

مراتب بالای علم، عمل، معرف و اخلاص معظم له موجب گردیده که مشتاقان، ارادتمندان و مقلدان حضرت ایشان مدت مدیدی در انتظار دستیابی به فتاوی و نظرات بلند آن فقیه جامع شرایط بوده باشند. اینک به لطف الهی آن انتظار به پایان رسیده است و به رغم استنکاف معظم له، به علت اصرار کثیری از عالمان درد آشنا، مؤمنان، مقلدان و

سرانجام احساس تکلیف، اجازه انتشار این رساله شریف را صادر فرمودند.

در این رساله توضیح المسائل و با حفظ ترتیب متداول و متعارف در کتب فقها و مجتهدین عظام، علاوه بر فتاوی خاص حضرت ایشان اضافاتی نیز در بخش عبادات، از قبیل احکام اعتکاف و در بخش معاملات، از قبیل احکام مضاربه که از جمله مسائل رایج و مورد ابتلای امروز است و مفصل تر بر رساله های موجود احکام ویژه عید فطر و رؤیت هلال ماه درج شده است.

در همین جا لازم است به عموم علاقه مندان این مژده را بدهیم که در چاپ بعدی بخش مفصل و جامعی در زمینه احکام فقهی امور اخلاقی به این رساله افزوده خواهد شد؛ ان شاء الله.

به خاطر اذن انتشار این رساله به این مؤسسه از آن مرجع عظیم الشأن تشکر می کنیم طول عمر و دوام سلامت و مزید توفیقات را برای حضرت ایشان از خداوند منان مسألت داریم.